

Stručni rad

ČETIRI GODIŠNJA DOBA NAŠEG STABLA PROJICIRANJE MOJE STABLO

**Aleksandra P. Hočevar, dip. aud g. prije. Otr.
Dječji vrtić Litija**

Sažetak

U ovom članku predstaviti ću svoj projektni rad na My Tree. Upoznat ću vas s načinom na koji smo planirali i istraživali šumu. U protekloj školskoj godini na odjelu smo odlučili projekt koji smo planirali s djecom istražiti što se nalazi u našoj šumi. Prioritet naše jedinice bio je Kasino bez zidova. Namjera nam je bila obratiti pažnju na očuvanje prirode i podići svijest djece o ulozi drveća u našem okolišu. Moja djeca i ja planirali smo promatrati drveće tijekom cijele školske godine, kroz različita godišnja doba, upoznavajući tako život biljaka i životinja u šumi. U obavljanju naših aktivnosti i zadataka uključili smo i neophodne roditelje koji su se rado odazvali.

Ključne riječi: predškolsko dijete, projektni rad, šuma, prirodne znanosti, planiranje, vrednovanje.

1. UVOD

Naš vrtić je u blizini šume, gdje često idemo sa svojom djecom. U njemu smo već otkrili mnoge skrivene staze i uglove, koji su također namijenjeni šumskom kasinu. U njemu skupljamo razne šumske plodove, mahovinu i učimo o šumskim plodovima. Često slušamo ptičje pjevanje, ali ponekad se smirimo slušajući lišće u krošnji. Puževi i gliste također su zanimljivi za promatranje, ali tko je hrabar držati se za ruke? Sakupljene plodove, mahovinu, lišće i grančice u vrtiću sortiraju djeca, opremljeni su prirodnim kutkom ili pripremamo izložbu umjetničkih djela za roditelje. Djeca su najsretnija kad stanemo u našem šumovitom kasinu, kada se mogu popeti na drveće, sakriti se iza njih, mjeriti ih zagrljajima, koliko su debeli, hodati po palim deblima i skakati panjeve i korijenje."

2. NAPREDAK PROJEKTA

2.1. Polazna točka i razgovor o odabiru stabla za promatranje

Na godišnjoj berbi kestena u rasadniku, jedan od dječaka izjavio je da je to naše drvo. Već ga je dobro upoznao, budući da već nekoliko godina pohađa vrtić. Mi ostali koje smo tada čuli složili smo se s njim, i došlo je do spontanog razgovora s djecom, ili su se složili. Naravno, nakon dugog razgovora koji smo nastavili u našem kasinu, nakupilo se dosta ideja, koje bi bile naše drvo. Nakon ponovnog posjeta našoj obližnjoj šumi, pala je odluka da je naše drvo moćni hrast, koji često grlimo rukama i igramo se pod njegovim korijenima. Tako su djeca preuzela inicijativu za projekt Naše stablo.

2.2. Dokumentiranje znamenitosti i uvida te rad s obiteljima

Odlučili smo dugo pripaziti na naše drvo. Razgovarali smo i o tome kako ćemo zabilježiti svoja zapažanja. Stavili smo prijedloge za djecu i odgajatelje: bili bismo na plakatu/ crtali bismo u bilježnici, koju imamo za probe. Kao i svakog petka, djeca sada dobivaju domaću zadaću kako bi s roditeljima otišla u šumu u blizini svog doma i odabrala svoje omiljeno drvo koje će često posjećivati. Bilježnice su odnesene kući na dva dana, a naši roditelji su obaviješteni o našim aranžmanima i pozvani da sudjeluju. Ponedjeljak je bio dan kada su djeca donijela svoje bilježnice u vrtić, oduševljeno ih pogledala i ispričala svojim prijateljima. Na primjer, roditelji su u svoju bilježnicu napisali zašto i kako je dijete odabralo drvo, što je doživjelo u šetnji šumom. Zalijepili su fotografiju djeteta i stabla, a djeca su svoje drvo uvukla u bilježnicu, neki su zalijepili zarez ili list drveta, svaki na svoje sposobnosti i sposobnosti. Nakon nekog vremena, razgovorima i fotografijama koje su donijeli u vrtić, otkrili smo da su njihova mala braća i sestre također odabrali svoja stabla. Sve su to zabilježili u bilježnicama koje su nosili kući tijekom vikenda. U vrtiću smo napravili plakat s odabranim stablima i unijeli ime stabla pored njih. Svako dijete je dobro prepoznalo svoje drvo. Svaka skupina djece (nazvana prema odabiru stabla) imala je svoj prostor na plakatu, gdje su mogli lijepiti lišće, grančice, voće, crtati ili lijepiti fotografije.

Slika 1: Dječji crteži stabala

3. PRIRODNE I JEZIČNE AKTIVNOSTI

U sklopu projekta pripremili smo razne zadatke za djecu, uzimajući u obzir njihove inicijative. Djeca su imala zadatak pronaći drvo iste vrste kao i njihovo drvo, identificirati i opisati koru svog jaružala; kakvu nadstrešnicu ima; što ga razlikuje od prijateljevog stabla; opišite ga; navesti što nađu ispod svog stabla. Istraživanjem i otvorenim pitanjima potaknuli smo djecu da točno promatraju, uspoređuju i sortiraju drveće i voće. Ovim aktivnostima potaknuli smo ih da opišu viđeno i opušteno pripovijedanje.

Postavili smo im pitanja: Što mislite, zašto i kako je raslo mlado drvo? Kakva je korist od ovog stabla? Što je potrebno za rast? Koja bi stabla posječena i zašto? Djeca su također postavljala pitanja. Promatrali smo i stabla na našem igralištu i razgovarali s njima. Otkrili smo da ih je naš projekt potaknuo na promatranje i razmišljanje.

Razgovor uz stablo:

Vzg.: Što mislite, kako biste izmjerili visinu stabla? Popeli bismo se na drvo i mjerili ga metroom.

Uspon: Možete li se popeti tako visoko?

A.: Ne, pao bih. Stvarno bi bilo preopasno popeti se ovako visoko.

A.: Moj dron ga je mogao izmjeriti. Možemo li to učiniti? Možda bismo mogli izmjeriti nešto drugo.

A.: Koliko široka. Dobro ste to predložili. Kako smo to mogli učiniti?

A.: Da, s metrom ga jednostavno nemamo.

Vzg.: Razmislite o tome kako biste inače mogli izmjeriti debljinu debla.

A.: Sa štapom.

A.: S lišćem.

A.: S travom.

Vzg.: Pokušajmo.

Slika 2: Kako mjerimo debljinu hrastovog debla?

Slika 3: Različiti pokušaji mjerenja

jeca su brojala, mjerila, ali unatoč opetovanim pokušajima, nisu uspjela. Što kažete na ovo? Djevojčica je raširila ruke uz drvo. Prišle su još dvije djevojke jer je prtljažnik bio predebeo. Tako smo izmjerili debljinu drugih stabala zagrljajima djece. Dogovorili smo se da idemo metroom sljedeći put. Potaknuli smo djecu da razmisle: Zašto su neka stabla suha? Što bi se dogodilo da sva stabla presuše i da nemamo više drveća? Htjeli su znati koliko je stara naša bukva. Kako se zima približavala, lišće na bukovom stablu već je otpalo, kao i druga lisnata stabla.

3.1.Suradnja s domarom

Djeca su primijetila da su neka stabla izgubila lišće ranije od drugih, da je orah prethodno bacio lišće. Postavljeno je još mnogo pitanja, a odgovore smo tražili online i u knjigama. Kad smo razmišljali o tome tko će još biti pozvan u vrtić da nam kaže o stablima, odgojitelj i ja predložili smo domara koji zna za drvo, jer je po obrazovanju stolar. Prije toga posadili smo aloe u lonce i čekali da proklijaju. Savjesnim zalijevanjem i mjerenjem visine rasta konačno je došao dan (kada smo odlučili posaditi ovaj mali hrast na našoj parceli). Djeca su odgovorno obećala da će ga zadržati neko vrijeme.

Slika 4 i 5: Sadnja repova u loncima

Slika 6 i 7: Promatranje rasta aulypse i briga za nju

Slika 8: Mjerenja rasta našeg stabla

Slika 9 i 10: Sadnja našeg hrasta

3.2 Ocjenjivanje plakata s djecom

Kada smo stavili plakat, razgovarali smo s djecom o tome što smo doživjeli i shvatili i što bismo još željeli istražiti u našoj šumi. Na kraju školske godine koristili smo otvorena pitanja kako bismo potaknuli djecu da opisuju i pričaju iskustva u šumi i uče o drveću. Djeca su govorila o zanimljivim stablima, njihovim štetočinama, njihovom grmlju, voću, životinjama. Što ja znam o svom drvetu? Bilo je mnogo odgovora, sva su djeca znala imenovati svoje drvo i drvo prijatelja. Velik je./ Ima najveću nadstrešnicu./ Vrlo je star./ Moje drvo raste na travnjaku ... Koje tajne krije naša šuma? Djeca su govorila o zanimljivim stablima, njihovim štetočinama, grmlju, voću i životinjama. Što smo naučili

i shvatili? Životinje imaju svoj dom u šumi./ Da nam daju hlad./ Velike su i male./ Imaju različite listove i igle./ Korijeni pomažu drveću da stoje uspravno./ Da udišu više čistog zraka ...

4.EVALUACIJA PROJEKTA

Postigli smo i ciljeve prirode koje smo postavili.

4.1.Globalni ciljevi:

- Doživljavanje i učenje o živoj prirodi u njenoj raznolikosti, povezanosti, praćenju i estetskim dimenzijama.
- Razvijanje simpatičnog, s poštovanjem i odgovornog odnosa prema prirodi.
- Učenje o životnom ciklusu i zdravom i sigurnom načinu života.
- Promicanje različitih pristupa učenju o prirodi (1).

4.2.Operativni ciljevi:

- Dijete otkriva, uči i uspoređuje živu prirodu.
- Otkriva, uči i uspoređuje drveće, njihovo okruženje i sebe kao jednake.
- Uči što mu je potrebno samo i što drveće treba za njihovo postojanje i razvoj.
- Otkriva da živa bića (drveće) uzimaju nešto iz okoline i emitiraju nešto u okoliš.
- Naučite da se živa bića (drveće) razmnožavaju, žive i umiru.
- Otkriva i shvaća da život živih bića ovisi o drugim stvorenjima i o neživoj prirodi.
- Stjecanje iskustva o tome kako sama priroda i drugi ljudi mogu utjecati na prirodu i kako mogu aktivno doprinijeti zaštiti i očuvanju prirodnog okoliša (1).

Također smo slijedili ciljeve drugih područja djelovanja prema kurikulumu.

Jezik: Djeca su govorila, pričavala, opisivala, ispitivala, širila vokabular novim riječima, pisala, tražila informacije pomoću knjiga; Koje je to drvo? (2) Drveće (3) Stablo (4); Bajke o drveću: Leteća kuća (5). Pokret: Djeca su izvodila igre kretanja, orijentacijske šetnje šumom, razvijala ravnotežu, penjala se po korijenima i različitim deblima, plesala i ilustrirala kretanje stabala i drveća na vjetru (6) Tvrtka: Djeca su sudjelovala u raznim aktivnostima vezanim uz naš projekt, surađivala s domarom na sadnji našeg stabla, kroz razne knjige učila o struci šumara i lovca, vatrogasac nam je predstavio kako štitimo šume od požara (6) Umjetnost: U umjetničkim aktivnostima stvarali su stabla iz različitih prirodnih materijala i šumskih plodova. Slikali su i crtali svoja stabla raznim umjetničkim tehnikama, ispisujući različite listove drveća i voća. U glazbenim aktivnostima slušali smo glasove raznih ptica u šumi, ilustrirali su kretanje stabala uz glazbu. Proizveli smo i neke male instrumente iz materijala koji smo nakupili u šumi. Također smo naučili nekoliko pjesama u vezi s našim aktivnostima (6) Matematika: djeca sortirana, izmjerena, proizvedena tablica, orijentirana u prirodi i učila o geometrijskim znakovima (6) U provedbi i planiranju projekta vodili smo računa o željama i interesima djece. U istraživanju su sudjelovali roditelji koji su imali vrlo pozitivan utjecaj na djecu, a više smo se povezali i s dodatnom komunikacijom. Roditelji su češće odlazili u šumu sa svojom djecom, a češće su se miješali u knjige u vezi sa šumom, tražeći nove informacije. Na odjelu smo bilježili aktivnosti i fotografirali ih te bilježili ideje djece. Sve je to pridonijelo činjenici da su djeca i roditelji više komunicirali o temi s kojom smo s njima komunicirali u stvarnom vremenu. U provedbi

i planiranju aktivnosti uzeli smo u obzir znanje i iskustvo djece te nadogradili već stečena znanja. Već su imali neka predznanja o životinjskom svijetu u šumi, manje o prednostima šuma i karakteristikama različitih vrsta drveća. Aktivnosti su potaknule djecu da aktivno uče i istražuju. Postupno su bili uključeni u aktivnost, ovisno o znanju i vlastitim željama. Ohrabрили smo ih da to učine. Istodobno su osjetili zadovoljstvo i bili ponosni na posao koji su obavili. Ohrabрили smo djecu koja bi mogla učiniti više s dodatnim zadacima. Mogli smo surađivati s djecom. U skupinama su izrađivali instrumente, crtali i lijepili plakate i izrađivali drvo. Od svih područja, priroda je bila najzastupljenija.

5. ZAKLJUČAK

Prioritet Igraonice bez zidova potaknuo nas je na planiranje i vrednovanje aktivnosti zajedno s djecom te dosljednije dokumentiranje lekcija i događaja. Aktivnosti u projektu potaknule su djecu na aktivno učenje i istraživanje. Slijedili smo planirane ciljeve i nadopunili ih poticajima djece. Na taj su način djeca stekla mnogo novih znanja, vještina u komunikaciji s vršnjacima i odraslima i naučila međusobno surađivati. Počeli su koristiti znanje u novim situacijama. Izgradili su pozitivnu sliku o sebi. Projekt je bio izložen u našoj svlačionici, gdje su i drugi roditelji i djeca vidjeli što možemo učiniti. Jako sam ponosan na planirani projekt jer primjećujem da djeca sada drugačije "vide" stabla i koegzistiraju s njima.

6. LITERATURA:

- [1.] *Nastavni plan i program dječjeg vrtića*, Ljubljana: Ministarstvo obrazovanja i športa (1999.).
- [2.] M. i R. Spohn. - *Novi vodič*. Ljubljana, Izdavačka kuća Narava (2008.).
- [3.] O. Johnson i D. More. *Drveće. Najkompletniji vodič za identifikaciju prirodnih i uzgojenih stabala u Europi*. Ljubljana, nakladnička kuća Narava (2010).
- [4.] Gospodine Montegazza, *Pogledajte i upoznajte drvo*. Ljubljana, Učila (2008.).
- [5.] D. Zajca, *Bajka o drveću - Leteća kuća*. Ljubljana, Mladinska knjiga (1981.).
- [6.] Marjanovič Umek, L., itd. *Dijete vrtića: Vodič kroz kurikulum za vrtiće*. Maribor: Izdavačka kuća Horizon, (2001.).